

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук України»

Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 14(32) 2023

Київ – 2023

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of
Spiritual and Moral Education"

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv", Nutrition Center of
Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine")

Issue № 14(32) 2023

Kiev – 2023

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14\(32\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14(32))

«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал. 2023. № 14(32) 2023. С. 1111

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023 № 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 16.10.2023, № 5/10-23)

Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії Калиновської.

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку медицини, психології, педагогіки та. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогік-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна);

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Бабова Ірина Костянтинівна – доктор медичних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського" (Одеса, Україна)
2. Бабчук Олена Григоріївна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
3. Бахов Іван Степанович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
4. Балахтар Катерина Сергіївна – здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О.О. Богомольця (Київ, Україна)
5. Бартушова Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
6. Біляковська Ольга Орестівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
7. Валюк Степан Нестерович – доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, почесний академік Національної академії педагогічних наук України, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського України (Тернопіль, Україна)
8. Вовк Вікторія Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща)
9. Гвоздьджів Сильвія – кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадизу в Гожуві-Великопольському (Польща)
10. Головач Наталія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
11. Гречановська Олена Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету (Вінниця, Україна)

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Педагогіка»

Nagachevska O.O., Drapaliuk H.S. <i>Interactive technologies in enhancing english language proficiency for students obtaining master's degree in management and marketing</i>	14
Vertel A.V. <i>Otto rank's concept of birth trauma and its impact on psychoanalytic pedagogy</i>	28
Борин Г.В., Гаврилюк С.М. <i>Формування емоційного інтелекту дітей дошкільного віку засобами художньо-продуктивної діяльності</i>	39
Бужина І.В., Імерідзе М.Б., Кузьменко О.Г. <i>Використання інноваційних технологій у вищій освіті: проблеми та перспективи</i>	51
Вакулова І.В. <i>Шляхи оптимізації педагогічного процесу на уроках англійської мови у 5-11 класах</i>	62
Вертугіна В.М., Кириєнко А.М. <i>Формування навичок професійної комунікації майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у процесі педагогічної практики</i>	79
Галущенко В.І. <i>Стан проблеми організації взаємодії фахівців та сімей дітей з особливими освітніми потребами</i>	91
Гончарова О.М., Улишин В.В. <i>Мовна підготовка майбутніх офіцерів як складова професійно-комунікативної компетентності</i>	99
Гребінчак О.І., Буцик І.М. <i>Особливості розробки навчальних завдань у підготовці фахових молодших бакалаврів з агроінженерії до професійної діагностувальної діяльності</i>	111
Грітченко Т.Я. <i>Дослідження стану сформованості і пізнавальних інтересів у здобувачів початкової освіти</i>	126

Гурський І.Ю., Білецька І.О. <i>Білінгвізм та соціально-педагогічні засади мовної політики у Сполучених Штатах Америки.....</i>	138
Дзевницька Л.С., Цапко А.М., Солтис Н.В. <i>Забезпечення розвитку soft skills у студентів вищих навчальних закладів: інноваційні стратегії та ролі освіти.....</i>	149
Дика Н.М., Глазова О.П. <i>Реалізація міжпредметних зв'язків та елементів інтеграції у вивченні української та англійської мов у ЗЗСО.....</i>	161
Загородня А.А. <i>Роль Миколи Сумцова у процесі ст. ановлення української соціокультурної ідентичності. Соціально-антропологічні виміри.....</i>	171
Закурдаєва О.В., Лахмотова Ю.В. <i>Використання західних методик при викладанні китайської мови.....</i>	183
Заневський І.П. <i>Система оцінки висоти вистрибування у баскетболістів.....</i>	195
Ковальчук І.В., Кройтор О.П., Гуцуляк Н.М. <i>Використання інтерактивних методів навчання під час проведення лабораторних робіт.....</i>	202
Ковиліна В.Г., Циганова А.Р. <i>Логопедична робота з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення.....</i>	215
Корольов В.В. <i>Використання штучного інтелекту в освітньому середовищі ЗВО.....</i>	228
Костенко Р.В. <i>Розвиток лідерських якостей майбутніх освітніх менеджерів у процесі практичної підготовки.....</i>	237
Кривоніс Д.В., Телецька Т.В., Ігіна О.В. <i>Здатність до інноваційної діяльності майбутніх бакалаврів та магістрів філології: аналіз наукових підходів до сутності, структури, методів формування.....</i>	248
Крупенина Н.А., Гриняєва Н.М., Заводній Т.В. <i>Дисциплінарні основи створення ефективних освітніх програм з можливістю адаптації до дистанційної освіти України: перспективи та виклики.....</i>	259
Лелека В.М. <i>Американський досвід організації фізичного виховання у сфері вищої освіти.....</i>	271

Логвиненко Т.О. <i>Особливості професійної діяльності асистента вчителя в закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.....</i>	278
Лоюк О.В. <i>Наступність у формуванні соціально-громадянської компетентності у здобувачів дошкільної та початкової освіти.....</i>	289
Махомета Т.М., Тягай І.М. <i>Stem-навчання у фаховій підготовці майбутнього вчителя математики.....</i>	307
Мергель Т.В., Юсипчук У.В., Юсипчук Ю.В., Сарапук І.В., Сарапук <i>Вплив реалій війни на проведення лікарської практики у вищих навчальних закладах Івано-Франківська.....</i>	315
Михайленко О.В., Гиток В.В. <i>Прийоми формування читацької компетентності учнів молодшого шкільного віку із кліповим мисленням.....</i>	325
Мотика С.М. <i>Психолого-педагогічна підготовка як один із елементів системи формування готовності майбутніх офіцерів-психологів до виконання бойових завдань в процесі професійної підготовки у вищому військовому навчальному закладі.....</i>	338
Опачко М.В., Дешко Н.В. <i>Діагностування рівнів сформованості патріотизму у студентів університету: теоретичний аспект.....</i>	348
Пічурін В.В. <i>Фізичне виховання як складова підготовки до професійної діяльності.....</i>	357
Поляковська О.О. <i>Надання освітніх послуг іноземним громадянам в контексті стратегії інтернаціоналізації закладів фахової передвищої освіти Криворіжжя.....</i>	368
Приймак А.Ю., Гончаренко О.С. <i>Сутність та потенціал фітнес-технологій у контексті формування здорового способу життя сучасного студентства.....</i>	378
Прилипка В.М., Ірха А.В., Савастру Н.І. <i>Професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти України у контексті цифрової трансформації освіти.....</i>	390
Прищеп С.М. <i>Управління інформаційними зв'язками як важливий компонент управлінської діяльності керівника.....</i>	401

Рожнова Т.Є., Олійник В.В. <i>Управління підготовкою фахівців у закладах професійно-технічної освіти на засадах інноваційних технологій.....</i>	409
Сидоренко Т.Д. <i>Арт-терапія як необхідна складова педагогічної діяльності в інклюзивній мистецькій освіті.....</i>	419
Соколова Г.Б., Булгакова Н.В. <i>Особливості розвитку активного та пасивного словника у дітей старшого дошкільного віку з загальним недорозвитком мовлення (на прикладі ознайомлення з основними часовими категоріями).....</i>	430
Станішовський А.С. <i>Концептуальні засади трансформації військової освіти: європейський дискурс.....</i>	441
Сухомлинова О.В., Жирська Г.Я., Масло І.М. <i>Формування критичного мислення у студентів: методи та підходи до розвитку аналітичних здібностей.....</i>	452
Форостюк Т.В., Форостюк В.О., Калюжка Н.С. <i>Формування мовленнєвої компетенції учнів початкової школи: стратегії і методи розвитку комунікаційних навичок.....</i>	468
Харківська А.А. <i>Професійна підготовка майбутніх учителів музики в КНР.....</i>	478
Цибульська С.М. <i>Застосування інноваційних технологій у сучасній початковій школі: аспект партнерської взаємодії.....</i>	487
Цокур О.С. <i>Сучасний стан та актуальні проблеми професійної підготовки іноземних студентів в закладах вищої освіти України.....</i>	495
Шаповал Л.В. <i>Інтеграція знань з хімії, фізики та біології у старшій профільній школі: перспективи, потенційні проблеми та можливі способи їх вирішення.....</i>	508
Шкуренко О.В., Новіцька Є.О. <i>Організаційно-методичні умови впровадження доповненої реальності у початковій школі.....</i>	521
Щербина С.М. <i>Використання інноваційних форм навчання у підготовці майбутніх фахівців природничих наук.....</i>	529

УДК 373.3.091.3:001.895

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14\(32\)-487-494](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14(32)-487-494)

Цибульська Світлана Михайлівна старший викладач дошкільної та початкової освіти ІПО, Київський університет імені Бориса Грінченка, Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053, <https://orcid.org/0000-0001-5935-3351>

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: АСПЕКТ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Анотація. У статті висвітлено пріоритети розвитку закладів першого рівня повної загальної середньої освіти України. Досліджено важливість застосування інноваційних технологій у початковій школі з позиції партнерської взаємодії учасників освітнього процесу. У статті розкрито сутність поняття «інновації», «інноваційні технології», «інноваційна компетентність педагога». Зазначено, що застосування інноваційних технологій є рушійною силою в удосконаленні педагогічної майстерності фахівця. Важливими чинниками підвищення особистої мотивації вчителя є прагнення удосконалити професійні компетентності, бажання реалізувати власні здібності та розвинути обдарування вихованців.

Наголошено на важливості урізноманітнення палітри інтерактивних вправ, методів, форм роботи з метою позитивного впливу на школяра, стимуляції активного емоційного відгуку та підвищення успішності загалом.

У рамках дослідження було виокремлено критерії вибору технологій навчального процесу в початковій школі (зміст, складність, новизна, обсяг навчального матеріалу; мета, яку переслідує вчитель; етапи процесу навчання; рівень підготовленості учнів, професійна майстерність педагога). Крім цього було зазначено умови, які впливають на успішне протікання та результативність навчально-пізнавальної діяльності.

Описано досвід вчителів, які впроваджують ефективні інноваційні технології у практичну діяльність з метою виконання поставлених задач, спрямованих на формування високої мотивації до навчання та гармонійний розвиток учнів. Для заохочення дітей до активної роботи на уроках педагоги імплементують зазначені інноваційні методи та технології: сторителінг, розвиток критичного мислення, проектна діяльність, інтерактивні вправи («Мікрофон», «Мозковий штурм», «Ажурна пилка» та ін.). Взаємодія зі школярами відбувається як на індивідуальному рівні, так і в групі та команді. Така співпраця стимулює дітей до активності, комунікації та сприяє розвитку соціальних навичок.

Обґрунтовано, що визначені інноваційні технології є ефективними у роботі з молодшими школярами, сприяють продуктивній взаємодії на засадах

педагогічного партнерства, сприяють гармонійному розвитку дітей та професійному вдосконаленню педагогів.

Ключові слова: інновації, інноваційні технології, інноваційна компетентність, партнерська взаємодія, навчально-пізнавальна діяльність.

Tsybulska Svitlana Mykhaylivna Senior teacher preschool and elementary education of the Institute of Postgraduate Education, Borys Grinchenko Kyiv University, Bulvarno-Kudryavska, 18/2, Kyiv, 04053, <https://orcid.org/0000-0001-5935-3351>

APPLICATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE MODERN PRIMARY SCHOOL: THE ASPECT OF PARTNERSHIP INTERACTION

Abstract. The article highlights the priorities of the development of institutions of the first level of full general secondary education of Ukraine. The research importance of the application of innovative technologies in primary school from the perspective of partnership interaction of the participants of the educational process has been studied. The article reveals the essence of the concept of "innovation", "innovative technologies", "innovative competence of a pedagogue". It is noted that the application of innovative technologies is a driving force in improving the specialist's pedagogical skills. Important factors in increasing a teacher's personal motivation are the desire to improve professional competences, the desire to realize one's own abilities and develop the giftedness of pupils.

The importance of diversifying the palette of interactive exercises, methods, and forms of work in order to have a positive impact on the student, stimulate an active emotional response, and improve academic performance in general is noted.

As part of the research criteria for choosing technologies for the educational process in primary school were identified (content, complexity, novelty, volume of educational material; the goal pursued by the teacher; stages of the learning process; level of preparedness of students, professional skills of the teacher). In addition, conditions affecting the successful course and effectiveness of educational and cognitive activities were noted.

The experience of teachers who introduce effective innovative technologies into practical activities to accomplish assigned tasks aimed at creating high motivation for learning and the harmonious development of students is described. To encourage children to actively work in lessons, teachers implement the following innovative methods and technologies: storytelling, development of critical thinking, project activities, interactive exercises ("Microphone", "Brainstorming", "Lace File", etc.).

Interaction with students occurs both at the individual level and in groups and teams. Such cooperation stimulates children to be active, communicate and promote the development of social skills.

It is substantiated that certain innovative technologies are effective in working with primary schoolchildren, promote productive interaction on the basis of pedagogical partnership, contribute to the harmonious development of children and the professional improvement of teachers.

Keywords: innovations, innovative technologies, innovative competence, partnership interaction, educational and cognitive activity.

Постановка проблеми. Прагнення України ввійти до європейського співтовариства вимагає радикальних змін на всіх рівнях життєдіяльності: політичному, соціально-економічному, науково-технічному, освітньому. Перед фахівцями постає необхідність розвивати якості, що дозволять швидко адаптуватися до нових умов, витримувати конкуренцію, демонструвати готовність діяти творчо та конструктивно, упроваджувати інновації як необхідний атрибут сучасного світу, демонструвати партнерську взаємодію.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Ретроспективний огляд літературних джерел дозволяє підбити підсумки: наукові розвідки того чи іншого аспекту партнерства здійснювалися ще у середині ХХ століття і набули особливої актуальності в умовах модернізації української освіти та запровадження інноваційного навчання.

У працях відомих українських дослідників І. Бега, І. Зязюна, В. Кременя, Л. Онищук подано сучасне бачення гуманістичного та демократичного навчання, виховання й розвитку особистості на інноваційних підходах. Учені Н. Бібік, М. Вашуленко висвітлили особливості організації інноваційного освітнього процесу сучасної української школи з позиції впровадження особистісно розвивальних ідей. Значні напрацювання щодо використання інноваційних технологій у початковій школі здійснили О.Мариновська, О.Онопрієнко, Т. Пироженко, О. Пометун, Г. Сиротенко.

З огляду на активний розвиток наукової думки та щоразу вищі вимоги сучасного суспільства до вчителя переконаємося, що проблема інноваційного навчання на основі педагогічної співпраці є актуальною й потребує подальших досліджень.

Мета. У цій статті ми розкриємо важливість застосування інноваційних технологій у сучасній початковій школі з позиції партнерської взаємодії учасників освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Інновації в педагогіці розглядають як процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці новаторських ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану [3, с. 338].

Розвиток освітньої галузі неможливий без наявності висококваліфікованих кадрів. Рушійною силою інноваційної діяльності стають творчі, ініціативні, проактивні педагоги зі сформованою інноваційною компетентністю.

Інноваційна компетентність – система мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, який забезпечує ефективність використання нових педагогічних технологій у своїй роботі [2].

У перекладі з грецької технологія – це наука про майстерність, яка передбачає точне виконання певного алгоритму дій, детальне визначення кінцевого результату й обов'язкове його досягнення. Добирати слід оптимальні технології щодо затрат часу, сил і засобів. Інакше вони не виправдовують себе. На сучасному етапі розвитку нашої освіти найбільш ефективними вважаються інноваційні технології.

У педагогічній літературі під інноваційними технологіями розуміють цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів; сукупність радикально нових чи вдосконалення уже наявних форм, методів і засобів навчання, виховання та управління, об'єднаних єдиною метою; добір операційних дій педагога з дітьми, у результаті яких суттєво покращується їх мотивація до навчального процесу[3].

Педагоги мають широкий спектр можливостей для інноваційної діяльності: педагогічний експеримент, вибір ефективних методик, створення авторських програм, нових технологій і методів навчання. Водночас така свобода дій покладає на вчителя і велику відповідальність у виборі та запровадженні в навчальний процес ефективних технологій, які гарантовано дають результат і реалізують педагогіку партнерства, створюючи сприятливу атмосферу довіри, поваги та доброзичливості. Тому перед освітянами постає питання вибору в кожному конкретному випадку найбільш вдалого варіанта поєднання методів, технологій з урахуванням особливостей кожного етапу уроку, кожного елемента змісту.

Ми виокремили критерії вибору технологій навчального процесу в початковій школі. З-поміж них особливості змісту навчального матеріалу, його складність, новизна, обсяг; етапи процесу навчання; рівень підготовленості учнів, обізнаність у проблемі та професійна майстерність педагогічних працівників. І зрештою, — завдання, які планує розв'язати педагог.

Сьогодні в початковій школі впроваджується широка палітра інноваційних технологій, з-поміж яких виділяють такі групи:

- особистісно-орієнтоване навчання;
- інформаційно-комунікаційні технології;
- проектно-дослідницька технологія;
- інтерактивні технології;
- STEM-технології;
- технологія проблемного уроку;
- технологія роботи з портфоліо;

- здоров'язберезувальні технології;
- колективно-індивідуальна розумова діяльність;
- блочно-модульна технологія;
- розвивальна система Л. В. Занкова;
- ігрові технології.

Підготувати урок з використанням тієї чи іншої технології не завжди легко для вчителя. Найчастіше це вимагає часу, підготовки великої кількості матеріалу. Не завжди такий урок може бути вдалим, особливо в процесі випробування, коли йде пошук оптимальних варіантів використання технологій в навчальному процесі, здійснюється їх підбір відповідно до вікових особливостей учнів, теми уроку, наявних матеріалів. Але, зазвичай, урок, проведений із застосуванням технології, виправдовує себе, тому що дозволяє максимально залучити учнів до процесу уроку, мотивує їх на самостійну роботу і, що найважливіше, дозволяє забезпечити ефективність навчально-пізнавальної діяльності й досягти якісного засвоєння матеріалу.

Слід зазначити, що важливими фактором впливу на підвищення внутрішньої мотивації вчителя є прагнення особистісного зростання, бажання удосконалити професійні компетентності, реалізувати власні здібності та розвинути обдарування й таланти вихованців.

Високі результати навчання вчитель може отримати в результаті наполегливої систематичної продуманої діяльності щодо застосування ефективних технологій, вплітаючи їх у канву уроку з перших днів навчання. Оскільки Державним стандартом початкової освіти визначено, що одним із першочергових завдань Нової української школи є формування комунікативної компетентності молодших школярів, кожному вчителю важливо обирати такі технології, що допоможуть організувати мовну діяльність дітей і спонукатимуть їх точно, доцільно й образно висловлювати свої думки та почуття, викликать бажання створювати яскраві описи й демонструвати унікальність уяви. На переконання вчителя-методиста гімназій №179 Зеленьок Наталі Миколаївни досягти бажаних результатів можна засобами сторителінгу як сучасної технології розвитку мовлення. На уроках української мови вчителька не тільки сама демонструє майстерність володіння словом, а й пропонує дітям, користуючись прийомами «перевтілення», «уособлення», написати історію про себе, близьких і навіть відчувати себе у ролі предмета (створити розповідь від імені калюжі, квітки, осіннього листочка тощо). Такі розповіді дозволяють вчителю краще збагнути внутрішній світ вихованця, зрозуміти його дії, оцінити вчинки, а дитині – глибше пізнати себе, усвідомити свої прагнення та бажання. Цікаві історії викликають у молодших школярів підвищений інтерес до навчання, допомагають спілкуватися, розвивають особистісний потенціал дитини. Взаємодія вчителя та дітей відбувається на рівні не тільки окремої групи, але й між осередками дітей на рівні всього класу. Наталя Миколаївна переконана, що вміння говорити,

висловлювати свою думку є найважливішим досягненням школяра, яке віддзеркалює його інтелектуальну діяльність та є показником мовленнєвого і соціального розвитку. Адже робота над творчими текстами збагачує досвід вихованців, а здобуті знання сприяють гармонійному та всебічному розвитку.

Надзвичайно важливою є творча, дослідницька діяльність дітей, яка дозволяє пізнавати довкілля, зрозуміти глибинні взаємозв'язки явищ у світі природи, мови, культури. Учителька школи №221 м. Києва Дубініна Кристина Всеволодівна переконана, що STEM-освіта й технологія критичного мислення сприяють формуванню в дітей пізнавального інтересу, розвивають спостережливість, активізують розумову діяльність, навчають бути послідовними, відкритими до нового. Кристина Всеволодівна зазначає, що добирає для уроку такі інтерактивні вправи, які цікаві учням, допомагають легко засвоїти новий матеріал і мотивують до навчання: «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Ажурна пилка», «Обличчям до обличчя», «Один-удвох-усі разом». Ці стратегії дозволяють залучити до роботи увесь клас, налагодити конструктивну взаємодію, спонукають до міркувань.

Експериментально-дослідницька діяльність дозволяє формувати особливий тип мислення, коли дитина не боїться самостійно шукати шляхи розв'язання завдань, відстоювати свою точку зору, обирати найкращий варіант, системно й логічно мислити, ефективно працювати в команді. На уроках Кристина Всеволодівна часто залучає дітей до виконання проєктів, під час яких вони не тільки отримують нові знання, а й розв'язують пізнавальні завдання практичного спрямування, розвивають дослідницькі уміння, спілкуються і вчать працювати разом. Оскільки проєктне навчання – це і продуктивне навчання, кінцевим результатом якого є реферат, презентація, рукописний журнал, газета, колективний колаж, твір, есе, учителька спонукає дітей до творчості. Наприклад, на уроках «Я досліджую світ» (за підручником Т.Воронцової, В.Пономаренка та ін.) під час вивчення теми «Природні зони», «Рельєф місцевості» діти створюють діорами – об'ємні експозиції, виготовлені з картону та природних матеріалів: камінців, піску, мушель, соломи. До роботи долучаються навіть батьки, і залежно від власного професійного досвіду допомагають дітям в оформленні робіт, надаючи креативні ідеї та технічну підтримку зі спецефектами: створюють північне сяйво за допомогою ялинкових гірлянд, імітують мерехтіння океану підсвіченим склом, а сяйво Місяця - лампочкою.

Особливе задоволення діти отримують від експериментальної роботи. Із паличок для морозива створюють катапульти, роблять «скам'янілий» зліпок із солоного тіста, 3-Д макет первісного житла, моделюють органи тіла з різних продуктів. Печиво «Орео» стає у нагоді під час вивчення фаз Місяця, а екологічні домашні продукти діти перетворюють на морозиво та йогурт. Навіть використаним речам навчилися давати друге життя. В умілих ручках школярів пластикові пляшки ставали вазами, коробки для взуття –

підставками для діорам і фото, комп'ютерні диски перетворювалися на декоративні прикраси, а шкарпетки – на кумедних тваринок.

Опановуючи тему «Стрічка часу», діти виготовляли панорамні лепбуки. Працювали не тільки в класі, але й відвідували навчальні екскурсії в Планетарії, Музеї науки МАН, «Океанаріумі», «Музеї становлення української нації». Наскрізною темою в роботі вчителя є національно-патріотичне виховання та плекання свідомих громадян, що знають і пишаються нашою історією.

Кристина Всеволодівна переконана: навчання буде приносити дітям задоволення в тому випадку, коли учитель на уроці торкатиметься до позитивних почуттів і прагнень вихованців, добиратиме такі вправи та завдання, що матимуть емоційний відгук і піднесення, спонукатимуть школярів до творчих пошуків і міркувань.

Збагачення освітнього процесу розмаїттям доцільних та ефективних інтерактивних вправ, методів, форм роботи має позитивний вплив на школяра, активізує його участь у діяльності класу та дозволяє підвищувати якість засвоєння матеріалу, що вивчається.

Використання педагогами в шкільній практиці інноваційних технологій, а також методик групових дидактичних ігор, спільне розв'язання проблемних завдань, відтворення життєвих ситуацій створює атмосферу дружньої підтримки, взаємодопомоги, навчає дітей співпраці, збагачує їх не тільки знаннями, а допомагає розв'язувати складні виховні завдання, оскільки командна робота привчає дітей дослухатися до думок своїх товаришів, робить їх емоційно ближчими, здружує клас і формує колектив.

Саме таку атмосферу емоційної безпеки та захищеності, яка сприяє навчанню, спонукає до повноцінної особистісної реалізації кожної дитини, створює у класі Зубкова Мирослава Володимирівна, учитель школи № 8 м. Стрия Львівської обл. Діти не бояться помилятися, бо знають правило: «Помилка - це не поразка, а підказка». Разом з турботливим учителем діти навчаються чітко й точно формулювати власну думку, аргументовано й витримано доводити свою точку зору, уважно слухати однокласника та виважено й помірковано дискутувати. У роботі з дітьми Мирослава Володимирівна використовує технології навчання в дискусії «Прес», «Так-ні», «Обери позицію», «Зміни позицію». Кожна дитина може висловитися щодо обговорюваної теми, у стислій формі сформулювати свої думки, переконати однокласників, знайти односторонців. На уроках української мови, математики, «Я досліджую світ» за допомогою кіл Ейлера діти вчаться встановлювати логічні зв'язки між певними поняттями, явищами, частиною та цілим. Групова робота, яку часто використовує учителька, дозволяє дітям тісно спілкуватися одне з одним та формувати культуру ведення діалогу.

Інтерактивні рольові та імітаційні ігри, драматизація формують у дітей комунікативні уміння. Молодші школярі не тільки вільно висловлюють свою

думку, але вчать дослухатися до однокласників, безконфліктно спілкуватися, проявляти співчуття, створювати атмосферу емоційної близькості та теплоти.

Застосування інноваційних технологій на уроках у початковій школі сприяє напрацюванню у дітей як практичних умінь і навичок, так і допомагає формувати життєві цінності, підтримувати у класі атмосферу продуктивної співпраці й творчої взаємодії.

Звичайно, впровадження інноваційних технологій є нелегкою справою навіть для досвідченого вчителя й потребує ґрунтовної підготовки. Але той педагог, який прагне досягнути мети, розкрити здібності і таланти своїх учнів, навчити їх вчитися, обов'язково шукатиме шляхи вдосконалення своєї методики.

Навчально-пізнавальна діяльність буде результативною за умови:

- активності дітей на уроці;
- спонукання учнів до прийняття самостійних рішень;
- розмаїття діяльності шляхом поєднання праці, гри та спілкування;
- взаємодії на уроці, що ґрунтується на принципах педагогіки партнерства;
- учитель виступає в ролі радника, організатора;
- готовності батьків до взаємодії зі школою.

Дотримання зазначених умов сприятиме ефективній організації освітнього процесу, творчій співпраці всіх його учасників і дозволить дитині повірити у власні сили, розвинути здібності й таланти.

Висновки. Отже, застосовуючи інноваційні технології, учитель проявляє професійну майстерність, творчу свободу, адаптує їх відповідно до мети і завдань навчання та гарантує нову якість освіти. А побудова співпраці учителя та учнів на основі педагогіки партнерства сприяє створенню емоційної, інтелектуальної та соціальної підтримки дітей.

Література:

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. Київ: Академвидав, 2015, 304 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред.. В.Г.Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2021, 1040 с.

References:

1. Dichkivs'ka, I.M. (2004). *Innovacijni pedagogichni tehnologii [Innovative pedagogical technologies]*. K.: Akademvidav [in Ukrainian].
2. Dichkivs'ka, I.M. (2015). *Innovacijni pedagogichni tehnologii [Innovative pedagogical technologies]*. Kiiiv : Akademvidav [in Ukrainian].
3. Kremen', V.G. (2021). *Enciklopedija osviti [Encyclopedia of education]*. K.: Jurinkom Inter [in Ukrainian].